

Hetsen som ikke tar ende

FORSLAG TIL FREMTIDIGE DOKUMENTARFILMER

Fantes det overhodet et eneste sundt friskt NS-medlem som var enig i den umenneskelige jødeaksjonen, som det er spunnnet så megen propagandamessig silke på og det just mot Nasjonal Samling? Aksjonen var tysk og selv de «gode» elementer innen det norske politi — i Oslo i et antal av 160, måtte medvirke.

Det siste på området er filmen som nå forevises — «I slik en natt». — Filmen er ikke dokumentarisk, men skal skildre hvordan de «gode» nordmenn redder 10 jødebarn i alderen 4—16 år fra de fæle tyskerne, og deres norske håndtlangere. Det opptre — naturligvis — en norsk kvinnelig «angiver», og at propagandalinjen ikke mangler røper Dagbladets anmeldelse av Arne Hestenes: «Aldeles blendende er Lalla Carlsen som gammel husholderske, plutselig involvert i krigen på en fjern og egenartet front og som tvinger henne til kamp på et spesielt avsnitt:

Hun må stjele melk til ungene hos en NS-bonde på gården like ved». Og Roy (Reidar Lunde) i Aftenposten sier det så greit hvorfor filmen er verdifull:

«Det fine menneskelige sanispill mot terror og tyskervelde har fått en utformning som gjør filmen så velsignet ekte».

*

I Verdens Gang får vi riktignok vite at Sigval Maartmann—Moes og Colbjørn Helanders film blekner i lyset fra nåtidens bedrifter på området:

Dertil kommer at det som er hendt i verden etterpå, det vi leser i avisene hver dag — om barn på flukt over grensene — det er så titusen ganger verre nifse enn dette, som kommer til å virke som en fredelig blåbærtur i forhold.

Det er nettopp dette som, så sterkt irriterer Dagbladets Hestenes:

— «Filmen er simpelthen ikke uhyggelig nok. Det er ikke tilstrekkelig med de par riktige scenene mellom de to

tyske offiserene, de blir nærmest episodiske innslag, men OKKUPASJONENS HELE GRU (Uth. her) som vi skulle fornemme hele filmen igjennom, som et uavvendelig akkompagnement lik Beethovens musikk som støtter opp om billedene, — den uteblir».

Dette er det verste, at hetsingen ikke er så gjennomført som den burde være, men det følgende er også ilde:

— «Med den påpasselighet en iakttok når en var i farensonen, ville det være mulig å sende ti jødebarn som lå i dekning ut for å leke i en rommelig hage når de var ettersøkt av tysk politi, og la dem underholde seg med tyske forbipasserende soldater, når en betenker hvilke ytre karakteristika de søte ungene har?»

— Ytre karakteristika?

Hva sikter Hestenes til? Har Streichers jødehat smittet selveste Dagbladet? Det var ondt å høre.

*

Verdens Gang og Dagbladet er samstemmige uti en ting: «Må vi ikke engang se å gjøre oss ferdig med tyskertiden som kunstnerisk inspirasjonskilde. Det kan bli noe monomant med disse tyske uniformene i snart sagt alt vi skal møte på det hvite lerret, nå femten år etterpå». Dagbladet: «Med den bør vel ringen være sluttet og den norske produksjon av okkupasjonsfilmer være et avsluttet kapittel».

Folk og Land mener:
Ingenlunde.

Tenk på rovmordene på det jødiske ektepar Feldtmann!

(Forts. s. 6).

Desentralisering

Der oppe bygger vi en sentral som skal motarbeide bygdenes avfolkning.

Knappestøperen ved korsveien

Av ANDERS MELTEIG

Den 14. desember i fjor sto en liten artikkel i Aftenposten — nærmest som en liten meddelelse — om at «Staten betaler av på okkupasjonskontoen». Meddelelsen var knapp og departemental i sin form og hadde intet kommentar, men den omhandlet allikevel et problem på over 5.5 milliarder kroner.

Denne lille artikkel hadde unngått min oppmerksomhet, men det som står der, faller godt i tråd med det som jeg fremholdt i nr. 3 av Folk og Land 25. januar sistleden, nemlig at disse okkupasjonskronene kommer landets innvånere aldri forbi. Problemet må løses, sjøl om det skal gå med svette og savn.

Så lenge tyskermilliardene fløt i strømme, trillet inn i privatfolks lommer, i industri, fiskeri og landbruk, søkte sin plass i bankenes bøker, i livsforsikringsselskapenes kasser, ja fra den samme kilde fant sin vei inn i de ofte slunkne veldedighetsinstitusjoners pengeskrin, så representerte de nok den søte kløe. Neppe et eneste sted kunne holdes rent for denne stinkende seddelstrøm. Mot en slik pengekløkk gis der intet effektivt rensesystem. Vel ikke svært mange følte seg for god til å ta mot heller. De har i ethvert fall holdt godt på dem, de som fikk tak i dem. Etterligningen utover landet, og engangsskatten tør vel være et fullgyldig prov på det.

Et truende damoklessverd henger over oss ubønnhørlig om vi ikke gjør opp etter strenge bokholdermessige regler den regningen som ligger på bordet, og den inkluderer også regningen over «limet på fingrene».

Vi har hatt en knappestøper-frist. Vi er ved en korsvei, og myndighetene synes å øyne det.

Aftenposten uttrykker det slik:

«I statsråd i går (altså den 13. desember) ble det fremsatt proposisjon til Stortinget om å overdra Statens beholdning av stats- og statsgaranterte obligasjoner som er mottatt som innbetaling for engangsskatt, tilsammen ca 108 millioner kroner i pålydende verdi til Norges Bank til markedskurs. Det skal foretas tilsvarende avregning mot okkupasjonskontoen. Det vil etter det NTB erfarer bety at okkupasjonskontoen blir redusert med 108 millioner kroner. Videre går proposisjonen ut på, at okkupasjonskontoen overføres fra Norges Banks balansekonto til Statens balansekonto.

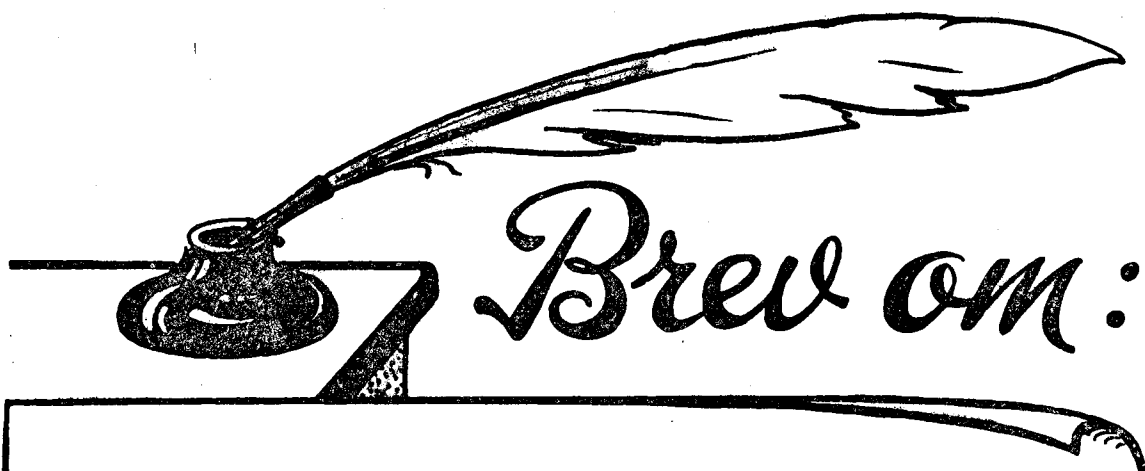
*

Hva det fagmessige uttrykk — balansekonto — angår, så er det nok de aller aller færreste mennesker som forstår, hva dette uttrykk innebærer av tunge og alvorlige realiteter. Ja, jeg våger den påstand, at de aller fleste av stortingsmennene, som innbys til å fatte beslutning i denne sak, (Forts. s. 7).

De mørklagte dokumenter

Direktør Lorentz V og t skriver i Nationen den 10. 1. 1947 bl. at:

«I teorien har alle vært enige om at enhver handling under okkupasjonen skal ses ut fra de forhold som hersket da handlingen fant sted. I praksis har man gjort hva gjøres kan for å få mørklagt de dokumenter som gir de mest autentiske opplysninger om forholdene til enhver tid. Man stiller således først et bestemt krav til grunnlaget for rettsoppgjøret — så gjør man alt for å ødelegge dette grunnlag, av redsel for at en eller annen prominent herre skal føle seg fornærmet. Resultatet måtte bli rot».

En 17. mai tale

Den 17. mai 1942 koblet jeg London inn på radioen for å høre om man der hadde noe vakkert å si om Grunnlovsdagen. Jo, ganske riktig. Jeg hørte foredragsholderen uttale, at «det var **bærmenn** av det norske folk, som hadde sluttet seg til NS. Og de ungdommer som hadde tatt til Østfronten for å være med å bekjempe bolsjevismen var bare eventyrere». Man skal ikke fortenke meg i at jeg stellet ved denne uttalelsen.

I 23 år hadde jeg vært formann for Gjøvik og omegns avdeling av Norges Forsvarsforening. Og jeg tør påstå, at det var den beste del av befolkningen, som jeg derved kom i kontakt med. Det var folk som sluttet opp om det lille forsvar vi hadde, til tross for at Arbeiderpartiet gjennom «generalen med det brukne gevær» stadig forsøkte å gjøre vårt forsvar **upopulært**. Og det lykkedes til en viss grad, idet man også hadde agitatorer på eksersplassene for å få de unge til å gå til militærnektning. Det var flere av disse agitatorer som ble straffet dengang. Siden har de samme menn gått andre veger for å komme frem til lederstillinger. Dette har de kommet frem til ved «borgerlig» unnfallenhet.

Det var den beste del av folket som gikk inn i NS, som en demonstrasjon mot A-partiets **anti-forsvarspolitikk**.

Jeg har ikke glemt uttalelsen fra London og de som har vært rammet av A-partiets «rettsoppgjør» bør heller **aldri** glemme denne uttalelsen fra London 17. mai 1942.

Rettferdighetens kvern maller langsomt, men sikkert. Folket tar mer og mer avstand fra «rettsoppgjøret». T. L.

VI VENTER

I dag fikk jeg igjen Folk og Land. Litt forsinket, men så kjærkomment.

Men vi venter stadig på de forløsende ord. Nu må de snart komme. Vi skylder Grimso og Bjørneboe stor takk. Men vi hører nokså lite fra Forbundet. Dog går jeg ut fra, at styret akkurat nu går med en vilje til aktivitet. Og vi har tillit til styret og venter at det snart legger fram sine planer.

Det kan være bra når Folk og Land vil ha slutt på innbetaling av idømte bøter. Men det er så langt fra hovedsaken. Det vi krever er **revisjon** av rettsoppgjøret. Som norske borgere krever vi en behandling som i en rettsstat. Det kan være mange måter å gå fram på, når vi nu skal bli mer aktive. Vi er såpass mange hundretusener, at det skulle merkes når vi setter igang. Vel å merke på lovlig vis i motsetning til de norske myndigheter i dag.

Hittil har vi tatt hensyn, hva myndighetene ikke har gjort. Heretter må vi ikke være så tertefine på midlene.

Altså: Nu venter vi!

Bonde.

Slik behandles vi

I deres blad nr. 38 — 1957 ser jeg at en maskinist som var medlem av NS under krigen har fått ½ sjømannspensjon.

Jeg har også fått bare ½ pensjon, på grunn av mitt «grove uverdige forhold».

Jeg har vært medlem av NS siden 1934. Er medlem av Forbundet for Sosial Oppreisning.

Jeg skrev til Helge Grønstad 13-1-56 om forholdet. Fikk svar fra ham hvor han bl. a. sier at han glemmer mitt brev. Det kan nok bli bruk for det en gang.

Ser av deres artikkel at de vil ta saken opp med stortingsmennene i januar. Jeg håper dere tar meg med også da. Jeg reiste på Ishavet som skipper til 1929, da jeg ble ansatt som fører av tollkryss-

ser i Trondheim. I 1945 ble jeg suspendert, og siden fradømt min stilling. Jeg er nå 62½ år. Har arbeide på en fabrikk her, men det er hårdt arbeid, så jeg søkte hyre som styrmann nå i sommer, men fikk ikke mønstre, da jeg ikke holdt farveprøvene.

Jeg må nå arbeide så lenge jeg klarer det på fabrikkken, ti å få nbe annet og lettere arbeid for meg i min alder er umulig.

Det jeg får av Sjømannsmisjonen er når skatten er fratrasket kr. 66.00 pr. mnd.

Trondheim 2. 1. 1958.

Vennlig hilsen
Didrik Strømmen.

Hans Egede Nissen:

Rettsordenen på havet

Maleren Christian Skredsvig skriver i sin bok: Dage og nætter blant kunstnere, Kristiania 1908, om England bl. a. disse profetiske ord: Hvem garanterer meg at ikke England politisk sett, verdens største og sterkeste oseandamper i dag, ikke innen tredve år er havarent og jobber om som Europas kullemper?

Disse ord rant meg i sinne da jeg forleden aften hørte over Norsk Rikskringkasting at England protesterte overfor Indonesia i **henhold til prinsippet om havenes frihet** i anledning av at Indonesia nylig innlemmet de såkalte Sunda- og Javahav i sine territorialfarvann. Samtidig lukket en stor og edel tenker og rettslærd sine øyne i det professor dr. juris. Herman Harris Aall vandret bort uten i sitt livs aften å få oppleve denne store triumf for rettsordenen på havene, hvis man ikke heller vil kalle det historiens dom over det engelske

imperium, den ugjenkallelige nemesis. Det er Goethe som har sagt: Die ich rief, die Geister, werde ich nicht mehr los.

Et langt og rikt liv fikk sin avslutning da professor Aall gikk over i evigheten, for han hadde viet sin tenkning og viten i første rekke til å søke gjennomført de prinsipper som Stortinget i 1890 og 1897 slo til lyd for og som man vil vite gikk ut fra at tvister, mellom nasjoner skulle avgjøres ved **rettsprøvelser** og at en internasjonal rettsordning skulle etableres.

Det er hevet over all tvil at dette initiativ fra Stortinget i høy grad var medvirkende til at i 1907 Zar Nikolaus foranlediget sammenkalt den annen konferanse i Haag som behandlet en rekke internasjonale rettsspørsmål, som er grunnleggende for rettsordenen mellom folkene. Dessverre led de krefter på Haag-konferansen som arbeidet for havenes frihet og en internasjonal rettsorden på havet, nederlag. Det var i første rekke England som krevet en spesiell rett for det britiske imperium ved hjelp av sin flåte å drive blokadekrig mot potensielle fiender og derfor ikke ville innrømme neutrale makter deres soleklare rett til havenes frihet. Vi har fått føle her i Norge på kroppen under to verdenskriger Englands brutalitet og despoti tilsjøs. Vi husker alle Churchills ord i februar 1940 om at England ikke kunne la seg binde av hensyn til de neutrale, når England tillike kjempet for deres interesser og at dette imperium hadde en høyere legitimert rett til neutralitetskrenkelser.

Det ville føre for langt på grunn av den innskrenkede spalteplass å referere Englands sekellange kamp mot en rettsordning på havet i likhet med folkeretten tillands. Det får være nok å dokumentere at da president Wilson i sine 14 herostratisk berømte punkter som punkt 2 i dagsordenen for konferansen i Versailles i 1918 satte fordringen om en rettsordning på havet og om havenes frihet så var England helt uvilig til å gå med på å løse maritime tvister mellom nasjoner ved rettsprøvelser og internasjonal rettsorden til sjøs. England ville under alle omstendigheter opprettholde voldstilstanden på havene under fremtidige kriger med det formål å gjøre krigen lukrativ for seg, eller som Henrik Ibsen sier det hånlig i den berømte scene i Peer Gynt i 4. akt, hvor han lar Mr. Cotton **avlevere** sin klassiske

IN MEMORIAM

Skuespilleren

EINAR TVEITO

Det norske Teatret tilegnet.

Nu, da han ensom har sluttet sin vandring
Nu er det endelig blitt en forandring.
Nu, da han ligger urørlig og kald,
Brautende tåner er veket for møll.

Nu, kan de holde en tale ved børen,
Skjønne som en strålende soldag om våren.
Nu, kan de legge en krans på hans kiste.
Felle no'n tårer, sikkert de siste.

De sultet ham ut. Han ba ei om mat.
Når andre var vonde, han eide ei hat.
Nu, kan de komme. Nu er han død.
Han trenger ei mere det daglige brød.

De jaget ham ut i det ytterste øde.
Hans ånd var ubøyelig, helt til han døde.
Nu, må de følge ham, nu etter døden.
Hans rotnorske ånd har avsløret brøden.

Nu kan de sitte ved lysende kjerter,
syngende en salme med bunnfrosne hjerter.
Talernes laurbær dryssende over —
nu mens han ligger der fredfullt og sover.

Det som du ikke i livet fikk gjort
fullbyrdes kanskje idet du går bort.
Kan vi så gjenreise Norge i norden?
Seierens seier er alt i sin vorden!

Anders Melteig.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

En kongelig oppgave

Under en middag som nylig ble gitt på Slottet for Stortingsmennene, pekte Kongen i en tale på at Stortinget sto ovenfor problemer både av utenrikspolitisk og innenrikspolitisk art, og både han og stortingspresident Torp understreket betydningen av at det norske folk sto enig og samlet.

Vi vet naturligvis ikke hva Kongen tenkte på når han nevnte de innenrikspolitiske problemer som måtte løses, men vi håper at hans ord manet frem i hjertene på landets kårne gjenferdet av det politiske etterkrigsoppgjør, som ennå ikke har fått sitt korrektiv.

På bakgrunn av den alvorlige utenrikspolitiske situasjon, kan det vel neppe være noe innenrikspolitisk problem som mere påtrengende krever en løsning enn dette å gi de urettferdige dømt sin rett og oppreisning. Det forekommer oss å være en større og nyttigere gjerning enn å fly Sovjets ærend med å legge Europa forsvarsløst, dette å fjerne atombomben i det norske folks samliv, og skape en atomfri sone mellom landsmenn.

Det er visst dessverre så at det finnes ikke noe folk i verden som er så forstokket forblindet og uomvendelig som det norske folk. Det ble kristnet bare med ild og stål, det ble protestantisk på danskekongens maktbud, men ingen har likevel vært mer halstarrig knyttet til de bud det etterhvert er blitt påtvunget, og ingen har varmere forsvart de ugjeringer som alltid følger i halstarrighetens spor.

Vi har før pekt på at landssvikoppgjøret i seg selv ikke var noen norsk oppfinnelse, det var et felles skjema i Moskvas blodige ånd som ble klekket ut av de tre store verdensødeleggere, og som har feiet over en rekke land som en svøpe og pest med ulykker, urett og splittelse i sitt spor. Ikke mange har våget å tre opp mot galskapen åpent, og de som har gjort det har naturligvis hverken høstet ære eller berømmelse. Det er nå engang slik her i verden at sannhetens soldater ikke får mange ordener og æresbevisninger.

Og hatets forblindede presteskap passer godt på sin blodåker. Det svinger tukdens svøpe der hvor anstendighet, ære og hjertelag prøver å stikke hodet opp av svovelpølen. I den senere tid er det Storbritannias tidligere konge, Hertugen av Windsor som rammes av dette presteskaps bannstråle. Han har omgang med den engelske fascistfører Sir Osvald Mosley, heter det, og har dessuten også tatt imot to meget fremtredende franske samarbeidsmenn fra krigens tid! Og slikt kan naturligvis ikke tåles i den «fri og trygge» verden som Fader Stalin i sin tid anviste sine disipler.

Som sagt, vi håper at Kongens ord ved mottagelsen av stortingsmennene kanskje kan løse ut ny forståelse også i forherdede hjerter, forståelsen av hva som er det viktigste innenrikspolitiske spørsmål i Norge i dag. Og kan de det, så vil det i sannhet vise seg at Kongen virkelig kan bli det samlende symbol i det norske folks liv som stortingspresidenten uttalte håpet om at han måtte bli.

Henvendelsen fra Forbundet er vår utstrakte hånd.

replik: Ja mot profitt naturligvis! Og var det ikke mon Peer Gynt som i samme scene erklærer at han kan takke England for en arbeidsom hånd og skjerpet sans for eget beste. Det var vel av mulighet for profitt og med sedvanlig skjerpet sans for eget beste at engelske og franske stabsoffiserer i februar 1940 med norsk samtykke inspiser-

te landingsplasser på Norges vestkyst med invasjon for øye.

Hvor det gjalt havenes frihet holdt England også før og under den annen store ver-

(Forts. s. 8).

STAKKARS PASTOR RIISØEN

— «Vi har sex på hjernen — ikke i kroppen». (Ifølge Dagbladet).

Quislinger

En dårlig samvittighet er visst slem å huse. Hender noe av betydning på den politiske arena, så fram med de gamle «syndebukker». «Vi sadler dem bare om og gir dem motsatt fortegn».

Kadars regjering slo ved hjelp av Sovjet ned den nasjonale reisning mot kommunismen i Ungarn. Vel, så gjør man bare denne Kadar og hans ungarske hjelpere til quislinger. Hokkus pokkus! Skal man le eller skal man bare undre seg? Gråte kan man iallfall ikke. Vi som i ord og skrift og med liv og velferd som innsats har bekjempet kommunismen siden 1933, vi skulle stille oss sammen med kommunismen! Sammen med vår dødsfiende! Tenk det, Malla.

De som lanserer slik vidunderlogikk burde se litt etter i sitt skittentøy nå om dagen. Der ligger en anselig masse nå. Det finnes også tøy med blodflekker på. Kanskje en ny «vaskemaskin» kunne være aktuell, og kanskje vi burde bære et q på jakkeslaget eller på vesten. Alt etter som. — Vi skammer oss ikke over våre varsler og vår blodige kamp.

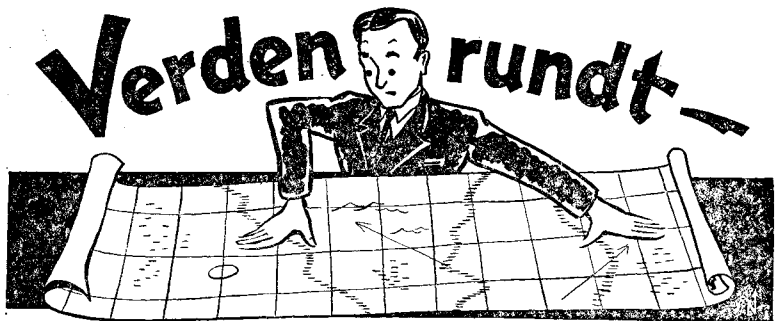
Andre enn vi bør i dag gå med nesen i den røde kluten.

J. B.

Høyt og lydt i helligdommen

Helt fra vi i hin lengst forgangne tid leste Wergelands hyldest til Stortinget: «Norges høytidsstund er kommen, åpnet har seg Tingets Hal» har vi faktisk hatt liggende innerst inne i vårt hjerte en slags svakhet for denne underlige institusjon. Ingen har kanskje vært mer klar over dets mange komiske svakheter og over at det ikke har stort lignement med Wergelands Storting med stor S, men — som sagt, tross alt — — —

Nå samles stortingsmennene igjen til det som vel burde være en ansvarsfull gjerning, og en skulle tro at de gamle partiforsvarere gjerne ville forsøke å kaste litt glans over det første møtes spidme, og iallfall prøve å overføre til folk flest litt av det

Dødsbeltet gjennom Tyskland

En utenforstående har vanskelig for å forestille seg dagliglivets tragedie for dem som må leve og bo langs sonegrensen mellom øst og vest, og da særlig for tyskerne som har fått sitt land delt i to med en strengt avsperrert grense.

Jeg tar et par eksempler fra «Schweizer Illustrierte Zeitung», som i bilder og tekst

som fremdeles lever på bunnen av hjertet selv hos undertegnede uforbederlige «nazist». Vi åpner derfor med spenning fhv. Hambros hovedorgan gamle gode Morgenbladet og leser så øyet blir stort og vått om «Helligdommen» og dens presteskap:

«Den første kaffekopp i Stortinget.

Stortingsmann og helårsskeren fra Brønnøysund, Harald Warholm (h) er her fotografert i et betydningsfullt øyeblikk: han har nettopp kjøpt sin første kaffekopp og sitt rundstykke med gauda i Stortingsrestauranten. Men det blir nok mange slike brett før den første fireårsperioden er slutt.

Og skal det bli noen fart i fiskeripolitikken, må det prates atskillig over bordene i restauranten».

Såvidt vår ærverdige kollega. Akk ja! Det skal nok manges kaffekopp til før Norge kan redde, så det er en trøst at Høyre iallfall er i full sving!

Siegfried.

Gåseøyne

Amnesty for 'war crimes' men?

The Bavarian provincial Government in Munich are hoping that the last five Germans serving sentences on war crimes charges at Landsberg will be pardoned within the next few weeks, writes Our Special Correspondent. Landsberg, where Adolf Hitler wrote his "Mein Kampf," housed 1,544 Germans sentenced for war crimes and 252 were executed there.

Også den store irske avis Irish Post vet hvor gåseøynene bør plasseres!

Til Forbundets medlemmer!

Vær vennlig, begynn allerede nå å sende inn til Forbundet — giro 15028 boks 3214 Oslo din medlemskontingent for året 1958. De som fremdeles står tilrest med kontingenten for 1957 må være vennlig å sende denne inn straks.

Kassereren

beskriver livet ved sonegrensen.

Det er for eksempel to nabogårder der sonegrensen har skilt våningshusene fra jordveiene. Husene står i østsonen og en liten bekk skiller dem fra vestsonen. Til å begynne med kunne eierne bevege seg på begge sider av sonegrensen. Men etter at den såkalte «Todesgürtel» — dødsbeltet, ble etablert er det forbudt å overskride grensen. Familiene satt i sine hus uten sjanse til å nyttiggjøre seg jorden. Men bøndene i det nærliggende Lichtenberg besluttet seg til å gjøre noe. De fant fram sine gamle jaktgeværer, marsjerte over bekken og det lyktes dem, usett av «folkepolitiet» (VOPO) å få både familiens medlemmer og deres innbo over til vestsonen.

Ikke langt fra Lichtenberg er der en tettbygget høyde inntil sonegrensen, på vestsiden. Hver jul tenner de et stort juletre som lyser på toppen av det gamle slottstårn over til deres landsmenn i Sovjet-sonen. Gjennom høytalere sender de også julesanger over til sine ulykkelige landsmenn på den annen side.

Et ektepar som skulle få besøke sine pårørende i østsonen brukte 31 timer på en strekning som normalt tilba-kelegges på 20 minutter.

Bladet forteller også om to brødre — to tidligere sjømenn — som bor på hver sin side av sonegrensen. I flere år har brødrene vært avskåret fra å besøke hverandre, men hver søndag «samtaler» de ved hjelp av flaggsignaler.

Andre steder er all kontakt opphørt mellom naboer og slekt på hver sin side av «dødsbeltet».

Det er dette dødsbelte gjennom Europas hjerte som er hovedårsaken til all uro og som kommer til å vedbli å være det inntil de makter som har laget elendigheten klarer å råde bot på sin egen lettsindighet og uforstand.

X. Ø.

STORPOLITIKK OG UFORSTAND

Vest kontra øst - Norge og Nato

«Hvis du visste med hvilken uforstand verden regjeres» skal Oxenstierna ha sagt, og historien har oppbevart hans ord, fordi de avdekker enn innlysende sannhet, som materiale fra verdenshistorien kan bekrefte fra år til annet. Ikke minst i vår egen tid.

Mest iøynefallende i øyeblikket er resultatet av den vestlige verdens innsats i 2. verdenskrig for ødeleggelse av Vest-Europas grensevern mot øst, og dens bidrag til oppbygging av giganten i øst, verdens brutaleste diktatur, som demokratiets allierte. Etter fullendt verk skjelder man nå i angst for den dynamiske kraft i denne nylig allierte, hvis faner man her i Norge har velsignet.

Var det vanskelig å forutse dette resultat? Å nei, «den slaviske fare» er et gammelt aksiom. «De små staters tid er forbi» sa Quisling i 1941, «den felles fare er bolsjevismen». Men bare et fåtall var på det rene med det. Blinde, affektbetonte eller kyniske, egocentriske ledere har ansvaret for utviklingen, men dyrkes allikevel ennå som menneskehetens reddere og velgjørere. I dette historiske paradoks inngår også dyrkingen av Churchill i Norge, tross klarleggelsen av hans befatning med Altmark-saken og mineleggingen, den åpent erkjente, bevisste provokasjon av invasjonen. Propagandaens makt er stor overfor den uselvstendig tenkende masse.

Churchill ville slåss for Finnland mot Sovjet-samveldet i 1940, — en sympatisk tanke som ville skaffet ham varig anerkjennelse, hvis den var blitt realisert. I 1941 gikk han inn for Sovjet imot Finnland og dets forbundne, med de nevnte katastrofale følger for Europa. Var det kjølig, forstandsmesig overveielse som lå til grunn for begge disse alternativer — eller var det en kynisk, affektbetont innstilling?

Hvor mange millioner mistet livet på grunn av tesen om «non-conditional surrender»? Tesen som ble lansert av Roosevelt og akseptert av Churchill på Englands vegne. Det var vel utsikten til de-

montering av Tysklands tungindustri som foresvevet ham som et lokkende formål. At tyske V-2-baser og tyske forskere i hopetall skulle bli sovjet-russisk krigsbytte, tenkte han antagelig mindre på.

Mange andre farlige impulser og ideer har den samme herre selv hatt eller gått inn for (Gallipoli, eng. flåte inn i Østersjøen og inn i Tr.heimsfjorden f. eks.), men allikevel alltid sluppet heldig fra det — propagandamessig. I flere tilfeller dog bare på grunn av inngripen fra sakkyndig hold bak kulissene.

I samsvar med Englands tradisjonelle innstilling imot den sterkeste kontinentalmakt har England både i 1914 og i 1939 erklært Tyskland krig, og allikevel fått verden til å tro, at det ved begge anledninger var nødvendig forsvarskrig, — i siste omgang angivelig for Polen og demokratiet. Polens agressor i øst ble dog glemt, og til og med tilgodesett med hele byttet. Var den virkelige krigsgrunn muligens en annen? Av ego-sentrisk art? Glemt ble også de mange andre nasjoner som

BRAVO BJØRNSEN!

Takk kjære Erling Bjørnson for Deres forfriskende skildring av reisen til Molde. Det var en sann vederkvegelse for sjela å lese om den blomstrende galskap i det Herrens år 1957 — tolv år etter den velsigna frigjøringa.

Jeg klippet det ut og klistret det inn i en bok som mine barn og barnebarn og deres etterkommere skal få glede av.

Jeg håper Folk og Land sørger for at det kommer professor Francis Bull for øye, han vil ha godt av å lese det, selv om det dessverre ser ut som det går pokker så trått med selverkjennelse og objektiv tenkning i den leiren.

Godt år alle venner og særlig mange gode år fylt av arbeidskraft til den gamle rakyggete kjempen på Aulestad.

Orrelia Amot på Modum januar 1958.

Karl Holter.

er kommet under diktaturets åk på grunn av Englands — for alltid — siste krigserklæring.

Et velgjørende trekk i etterkrigstidens storpolitiske kaos er den franske statsminister Gaillards svarnote på Sovjetsamveldets forslag om ikke-angrepspakt m. v., — et klart, klokt, poengrikt og overbevisende formulert svar på et propagandamessig fremstøt. Det samme gjelder de tyske svar på Sovjets forsøk på å sikre seg varig militær overlegenhet.

For Norges vedkommende vil det være å håpe at man i tide blir på det rene med at medlemskapet i NATO utpeker Norge som et av de første nødvendige krigsmål for Sovjet-samveldet, fra krigens aller første dag. Det skulle da være lett å forstå, at man må ta skrittet som medlem fullt ut, hvis man ikke vil ha 1940 om igjen. Arb.partiet vil vel nødig ha æren for 2 slike år i Norges historie. Vil man ikke det, så må forsvaret utbygges, så det blir en trussel mot en eventuell angriper d. v. s. det må være beregnet på en offensiv-defensiv, selv om det er defensiven som er det egentlige formål.

Det skulle være innlysende at hvis det kom til en ny krig, så kommer den uten forhånds varsel — sannsynligvis enda mere plutselig og uventet enn i 1940. Det blir således neppe tid for Stortinget til å tre sammen og avgjøre om Norge følger seg «truet» — og ennå mindre til å hente hjelp fra den annen side av Atlanterhavet. Av erfaring skulle vi ha lært at forventning om en «forutseende utenriksledelse» er et Fata Morgana.

J. V.

Gjør fortgang

med å få spredd prost Hedems «Statsmaktenes revolusjonære forhold til Grunnloven». Send lister til oss over de som bør ha den og beløpet sendes over giro 15028 Forbundet boks 3214, Oslo. La tredje opplag spredde like hurtig som opplag 1 og 2.

«OVERSKUDD» PÅ JORDBRUKSDRIFTEN

Av Knut Sollid

Som det vil være mange bekjent, er det vanlig å føre gårdsregnskapene uten at driften blir belastet med renter av den investerte kapital, og det arbeide som utløses av eieren og hans familie. På denne måten ville de fleste regnskaper vise «overskudd». I realiteten er det imidlertid et større eller mindre underskudd. Jeg skal her vise et eksempel fra virkeligheten.

En gård med 70 dekar dyrket mark viste et «overskudd» på kr. 4110.—. Ialt har familien selv utført 525 dagsverk. Kona steller fjøset og er med ute i onnene. Den i driften nedlagte kapital utgjør ca. 60 000.— kroner. Da er hus og maskiner sterkt nedskrevet. Det hviler ikke gjeld på eiendommen. Vi får da følgende resultat:

Rentekravet 3 pst. av kr. 60 000.— kr. 1800.—. 525 dagsverk a kr. 25.— kr. 13 125.—. Sum kr. 14 925.—. Derfra trekkes regnskapsmessig «overskudd» kr. 4 110.—. Underskudd kr. 10 815.—.

Når ukyndige får servert slike tall som disse så er det meget naturlig at de spør: Men hva lever denne familie av? Svaret er følgende:

Regnskapsmessig «overskudd» kr. 4 110.—. Avskrivning på hus kr. 810.—. Avskrivning på maskiner etc. kr. 1 604.—. Diverse bierhverv, kjøring m. v. 2 400.—. Ialt kr. 8 924.—.

Dette er ikke noe ualminnelig resultat i dag. Ja det hører endog til de bedre. Man må huske på at de aller fleste bruk her i landet har under 50 dekar dyrket mark. Man må således ikke la seg blende av at de relativt få større bruk i de beste jordbruksstrøk kan oppvise resultater som er brukbare.

Konklusjonen blir følgende:

1. De fleste norske jordbruk kan i dag ikke skaffe eieren og hans familie tilfredsstillende arbeidsbetaling.
2. Det blir intet til forrentning av kapitalen.
3. Man får ikke opparbeidet midler til fremtidig fornyelse av hus og maskiner.
4. For at det hele skal gå er forutsetningen at bondekone steller dyra eller hjelper til ute. I forarbeidet til den nye jordlov står det riktignok at «husmora ikke skal taka deil i arbeidet med produksjonen». Med andre ord, hun skal ikke utføre mere arbeid enn alle de andre husmødre i landet. Det er ikke for meget sagt at jordbrukets eksistens, med de

nåværende produksjonsforhold, er helt avhengig av bondekoneens slit.

Jeg skulle anta at denne utredning klart viser hvorfor vi opplever «flukten fra landet». Så sant det finnes muligheter for å komme over i bedre betalte yrker, vil denne flukten fortsette og antagelig øke i styrke. Og dermed ville kanskje ikke noen skade være skjedd, dersom andre næringer varig kunne gi bedre kår. Men det er vel et spørsmål om det ikke kan komme til å gå som i Hamsuns «Polden», hvor all jord var utlagt til tomter, mens «næringslivet» florerer men etterpå ble det sveltihjel.

Hva så? Hva burde gjøres? Noen mener at redningen er at det burde legges skog til skogløse bruk. Man peker i den forbindelse på statssko-

PASTOR RIISØENS SISTE!

— Jens Bjørneboe er mye verre, han tilsviner norsk rettsbevissthet, kjente personer blir skildret slik at vi alle kan kjenne dem. (Ifølge Dagbladet).

Men dette ville jo ikke hjelpe mange. Så dette kan man trygt karakterisere som valgagitasjon. Skulle det monne noe, så må man nok gå løs på privatskogen. Altså, de bruk som har skog, får den smukke oppgave å finansiere driften på skogløse bruk! Men dette kan vel ikke være rettferdig? Burde ikke de som skal ha produktene fra disse bruk, betale produksjonskostningene? Jo, det burde være så enkelt som «fot i hose». Ikke desto mindre ser vi at mange som kaller seg «bonderepresentanter» er de ivrigste etter å gå til ekspropriasjon av skog til dette formål. De har åpenbart oppgitt håpet om skikkelige priser. Men sett fra et samlet bondesynspunkt er det ikke noen særlig fordel om «fattigdommen» blir fordelt. Det blir som å løfte seg selv etter håret!

Jeg er oppmerksom på at noe kan gjøres ved rasjonalisering av driften. Prøvebrukene til Landbruksøkonomisk institutt viser bl. a. det. Men jeg skal i en senere artikkel vise at heller ikke dette fører frem i den grad som resultatene synes å vise.

Tilbake står prisforbedring. Ville det være uoverkommelig å betale så meget for jordbruksproduktene som de koster? Neppe. På det oven-

Admiral Boehms dom over Vidkun Quisling: EN PATRIOT OG EN STOR EUROPEER

Norsk utgave av «Norge mellom England og Tyskland»

Admiral Hermann Boehm:
Norge mellom England og
Tyskland. Forlag: Store
Bjørn, Oslo 1957.

«Den britiske regjering innbyr i samhøve med den prøvede metode fra føderasjoner av Amerika, Syd-Afrika og Australia hver av de europeiske stater til å oppnevne ti representanter til en kongress, som får i oppdrag å forberede en forfatning for et samband av de europeiske nasjoner, og å forelegge demne for hvert enkelt land til godkjennelse eller forkastelse etter folkeavstemning. De er den eneste statsmann som på det nåværende tidspunkt kan føre Europa tilbake til freden og fornuften».

Om disse ord i Vidkun Quislings fredsappell til Englands premierminister i oktbr. 1939 skriver admiral Boehm i sin bok følgende, som sikkert alle mennesker må spørre seg selv om i dag:

«Var dette en fantast utopier, eller var det ikke vidt fremsynte statsmannstanker, hvilke man nå — til forsvar mot den samme motstander som Quisling rett oppropet mot — finner representert i Atlanterhavspakten og i den østeuropeiske union?»

Admiral Boehm er for sin del ikke i tvil om svaret, og hele denne fremragende marinemanns og sanne Norgesvenns bok er da også fra første til siste side et varmt forsvaret for Vidkun Quisling. Han

for omtalte bruk, ville det oppnåes ved at eksempelvis melkeliteren ble betalt med 1 krone pr. liter og kornprisen opp med 10 øre. Men så ville det vel bli «melkeflom?» Ja ganske sikkert. Men det kan hindres. Hvordan skal jeg senere vise.

Jordbrukets problem kan løses, men det krever endel resignasjon av andre samfunnsklasser. Jeg tror det er meget kortsiktig av dem ikke å erkjenne dette. At så store mengder fra bvedene strømmer inn til sentrene, kan bli et meget verre problem i fremtiden.

Knut Sollid.

konkluderer med følgende, som er sterke ord fra den som var den tyske krigsmarines leder i Norge under en stor del av okkupasjonen og som på så mange måter gikk inn for Norges sak mot rikskommisær Terboven.

«Ved et tilbakeblikk på krigstiden i Norge, forekom-

mer det oss å være en rettferdighetshandling å minnes den mann som prøvet å berge sitt land ved å knytte dets skjebne til Tyskland og å redde Europa, og gikk til grunne ved dette: Quisling.

Det er et av den moderne krigs mest frastøtende utskielser at mange bekjemper motstanderen ikke bare med våpen, men også vil ødelegge ham moralsk. Propaganda, æreskrenkelse, enten det gjelder et helt folk eller enkelte personer, er et av den totale krigs frykteligste våpen. Det finnes knapt noe krassere eksempel på dette enn personen Quisling, som av en del av sine landsmenn — og fremfor alt fra fiendens side — ble stemplet som prototypen på «forræderen», og som sådan står han den dag i dag moralsk nedverdiget og brennemerket for nesten hele verden».

(Forts. s. 6).

FARMAND SJIKANERER WEHRMACHT Og etterlyser de lange knivers natt

Farmand dveler i en redaksjonell artikkel i nr. 1—2 i år — «Farer vi unngikk» — ved den norske regjering henvendelse til den svenske vinteren og våren 1945 for å få en svensk militær intervensjon i Norge.

Som man kunne vente karakteriserer Farmand denne henvendelse som livsfarlig for det okkuperte Norge. Bladet skriver at henvendelsene «fra den norske regjering til den svenske var et nytt bevis for Regjeringens manglende klar-syn».

Det hersker visstnok så noe nær enighet — for en gangs skyld — i Norge om at tyske Wehrmachts opptreden her var mønstergyldig. Det har aldri i Norge vært sett hæravdelinger med større mannskutt.

Desto mer malplisert virker bladets karikatur av en tysk general med merke etter et digert støvlespark på enden. Hvilket tap av formue ville

ikke forretningsbladet Farmands prominente lesekrets ha lidt hvis ikke den tyske hær hadde sikret ordenens opprettholdelse i dagene omkring «frigjøringen?»

Slik finner Farmand at man i 1958 kan omtale den tyske forsvarsmakt: «Andre mente at når krigen var tapt ville tyskerne raskt forsvinne som rotter i sine hull selv om de skulle ligge oppå hverandre i troppetransportskipene. Og slik gikk det da også».

Farmand kommer dessuten med følgende arrogante og ganske nederdrectige uttalelser:

«Fra et kynisk massepsykologisk synspunkt hadde det kanskje vært bedre — selv for nazistene, iallfall de som ikke ble stukket — med «de lange knivers natt».

«Bitterheten mot nazistene — som nazistene merkelig nok aldri har forstått noe av — ville fått sin utløsning, kulden ville ikke skapt en så bunnfrossen innstilling».

Overrettssakfører Ueland på krigsstien igjen Ny kraftig salve mot «rettsoppgjøret»

Bladet Sandnes og Jærens Avis har hatt en samtale med overrettssakfører Erling Ueland og vi skal si han ikke sparer på kruttet når han forklarer hvoreledes Vesten forrådde de østeuropeiske folk og selv våre konservative løp Stalins ærend.

Ueland å ha omtalt «rettsoppgjørene» rundt omkring etter verdenskrigen, sier Ueland:

«Det merkeligste av alt er at selv de konservative partiene i Norge som i Danmark har gått med på alt dette. De har hverken villet forstå eller høre ymt om at det vesentligste som er oppnådd ved rettsoppgjørene i alle land, er å svekke og knekke den front som vil demme opp mot verdenskommunismen».

Han fortsetter:

«Som i Danmark og Finland, var det stort sett her også. Nøytrale jurister av de mest fremtredende vi har i Europa, protesterte. Fremstående jurister i vedkommende land protesterte også, deriblant vår egen Jon Skeie. Men de ble alle tiet ihjel. En gjeng av hensynsløse og ærgjerrige menn tvang all opposisjon i bakgrunnen, laget sine tilbakevirkende ulover og krenket grunnloven på det groveste. Og som det før er sagt under andre forhold og himmelstrøk: Forbrytelsen overfor folket og rettens hellige ide er så sin sak, men de bunnløse dumheten det ligger i å fly russernes ærender, slik som her er skjedd, det er enda meget verre.

Nå da det kanhende er for sent, nå da russerne står som den ledende politiske nasjon

PASTOR RIISØEN REFSE:

— Fra prekestolen blir det preket kristne gloser uten annen glød en klisjeens, men ord skal lades før de skytes ut. (Ifølge Dagbladet).

Leserne bes lese disse Farmandske pøbelaktigheter to ganger, og å bevilge seg en liten ettertankens stund.

*

Artikkelen er antagelig skrevet av Per Vøgt (Audax).

Han har ikke kommet over at hans slektning direktør Lorentz Vøgt gjennom sine artikler har gjort en innstilling — som siterte linjer bærer bud om — til symptom på en åndelig forkrøpling.

A. L.

i verden, støttet til verdens sterkeste krigsmaskin og med mange av de europeiske land under sin jernhel — nå tar det til å demre for mange at vi ikke bare har stelt oss skammelig, men at vi også har stelt oss utilgivelig dumt.

Men russerne ler så det gir gjenlyd og sender sine sputniker ut i verdensrommet for at alle vestens fryktbetonte dumrianer kan ha noe å måpe på mens tiden går og truselen består som et forferdende resultat av de dumme kyniskernes misgjerninger og de godtroende folks halleluja».

Marta Steinsvik

Det er i første rekke slike rettsindige og tapre mennesker som fru Martha Steinsvik, som ved sin innsats skapte de avgjørende brohodet mot den spesialkonstruerte påtalemyndighets og den konjunkturbetonte domsmakts ville innsats i årene etter 1945.

Fru Steinsvik satte sammen med professor Jon Skeie — opp den første hindring mot de fremstormende konjunkturryttere.

På grunnlag av vederheftige prov om de av rettsstaten begåtte voldsgjerninger skrev hun sin dokumentasjon — «Frimodige Ytringer», som ble solgt i fire opplag, tross myndighetenes boikott og lett forklarlige angst for sannheten.

Man sendte en etterforsker på fru. Han skulle granske hennes dokumentasjoner. Vedkommende gikk over til Marta Steinsviks syn på det hele. Han ble ingen medløper for «lovens» menn i denne sak.

Det har vært en svær pågang fra folk for å få kjøpt fru Steinsviks bok. Forbundet har noen resteksemplarer tilsalgs av denne bibliofile sjeldenhet — NS-motstanderen Marta Steinsviks kamp mot uretten.

A. L.

HARALD GRIEG

ANNO 1958:

— Det er uhyggelig at folk kommer for retten for noe de har skrevet. (Ifølge Dagbladet).

Admiral Boehms dom

(Forts. fra s. 5).

Stiller en disse verdidomer av norske personligheter (gjengitte uttalelser av general Ruge, general Hansson og statsminister Mowinkel) ved siden av de i innledningen sisterte taler og skrifter av Quisling, som gjenspeiler hans politiske tanke og vilje gjennom årrekker, så er totalbildet av denne mann ikke forenlig med bildet av en landsforreder, slik en uavbrutt propaganda har stemplet ham. Quisling har stillet seg mot den norske regjering og vendt seg til Tyskland, fordi han mente bare på det vis å kunne verge sitt folk og vesterlandene mot bolsjevismen. Således var hans handling i juridisk forstand høyforrederi — et forrederi mot hans land og folk var det ikke. For de tyskere som lærte ham å kjenne, vil han alltid bli stående som en patriot, besjelet av den beste vilje, og en stor europeer. En svakhet i denne manns vesen var det at han visstnok så verdensbildet riktig i dets store trekk, og farene, men at han likevel som den utpregede idealist og filosofiske grubler han var, i mange henseender ikke vurderte riktig en rå samtidsrealiteter og stilling. Fremfor alt kunne han ikke i den politiske kamp måle seg med en mann som Terboven i hårdhet og vilje til siste konsekvens.

Det er mange tyske skvadronører av lettvektstypen som etter krigen også har sett sin fordel i å sverte Quislings minne, og hvis falske vitneprov er blitt spredd av en ensrettet norsk presse i propagandaøyemed. De har villig vært med

på å forsyne rettssvikernes propaganda med nytt materiale. Det er forfriskende til en avveksling å lese en renslig og anstendig tysk marineoffisers vurdering av personer og forhold. Det er faktisk som et sprøyt av salt, frisk sjø inn over all løgnen og lummerheten.

Det er jo nemlig dessverre slik at også enkelte av dem som selv er rammet av etterkrigsoppgjørets urett og løgnpropaganda, ikke alltid har klart å holde seg uberørte overfor denne gemene propaganda mot den mann som betalte med sitt liv foran eksekusjonspelotongen for sin innsats for Norge og Europa. Og dog burde vi vel alle også ha et ansvar og en forpliktelse når det gjelder å rense Vidkun Quislings minne?

Admiral Boehms bok, som nå er kommet i norsk oversettelse, gir ellers et overmåte interessant innblikk i den kamp som foregikk bak kulissene mellom Vidkun Quisling og de norske interesser på den ene side og rikskommissar Terbovens koldblodige og ubarmhjertige forfølgelse av private og skumle mål på den annen side. I denne uopphørlige kamp ble også admiral Boehm, som sjef for den tyske krigsmarine i Norge trukket inn, og han tok et avgjort og klart standpunkt for Norge og for Quisling, forøvrig i nært samarbeide med storadmiral Räder. Det er dramatiske hendelser og begivenheter som det her berettes om, begivenheter hvis dønninger rullet helt inn i «Führerhauptquartier». Heller ikke admiral Boehm har alltid kor-

rekte opplysninger og et klart blikk for det som skjedde — i særdeleshett når han er henviset til utsagn fra andre — men han har en ærlig vilje til å yte rett og skjel til alle kanter. Og dramaets store skurk er for ham som for alle oss som kjempet Norges kamp i NS. rikskommissar Terboven, Norges onde ånd og ulykke.

For den som søker sannheten om det som foregikk før og under okkupasjonen, er admiral Boehms bok en meget verdifull kilde, selv om også den for enkelte avsnitts vedkommende bør leses med kritikk.

Sigurd Hoel anno 1956:

— Var den forrige generasjon skuffet?

Men vi da?

Vi som ikke engang blir skuffet når våre ledende menn forer oss med pølsesnakk år ut og år inn.

For vi venter oss ikke noe annet og bedre, nemlig. Vi har for lenge siden oppgitt å håpe på noe annet og bedre. Om det kan sies, at den regjeringen vi hadde i 1940 satte noe henimot verdensrekord i dumhet, så stoler vi trygt på at den regjeringen som måtte sitte neste gang med letthet vil slå den rekorden. På ubegripelig vis, men sikkert, sikkert . . . (Ved Foten av Babels Tårn).

tilbakevirkende kraft og egalitetsprinsippet brutt. At det ble tatt generalpreventive hensyn som er i strid med vårt syn på straffeloven forøvrig, og at det hele var resultatet av en snedig sammensvergelse mellom gamle motdagister i Stockholm og London. Og endelig at regjeringens forsvarspolitik i årene før krigen var en verre forbrytelse enn medlemskap i NS.

Alt dette kan og vil bli diskutert. Det er sundt, ikke minst for alle oss uangripelige dømmere at vi blir tvunget til å revidere vårt syn på mangt og meget. Jeg vil ikke ta opp denne diskusjonen her og nå, men vil benytte meg av det privilegium en bokenmeldelse gir til å forsøke å formulere noe om romanen selv — jeg har en følelse av at det meget snart er for sent å snakke om «Under en hårdere himmel» som litteratur. Det er da heller ikke lett, og for n. te gang spør jeg: Er den god diktning? Er den dårlig diktning?

En ting er sikkert, den er skrevet av en dikter, kanskje den eneste rene klassiker vi har i Norge i dag.

Hetsen som ikke tar ende

(Forts. fra s. 1).

For et filmsujett. Blottet for tyske uniformer. Mordene utført av ekte heilnorske, tapre karer i Hjemmefronten, som med kaldt blod drepte og røvet to gamle mennesker som hadde betrodde seg — mot betaling — til drapsmennenes omsorg og varetekt for å bli ført i sikkerhet over grensen. Ektepåret ble slaktet ned og senket i Skrikerudtjernet, etter å være frarøvet verdiskar og en pengesum hvis størrelse ennå ikke er kommet fram. Her er virkelig noe for Colbjørn Helander: En sann kriminalroman som slår all fiksjon av marken. Funnet av Feldtmanns gullur i Stockholm, som førte etterkrigspolitiet til Skrikerudtjernet. Rettsforhandlingene i en ekte norsk Lagmannsrett, Eidsivating — som førte til Lagrettens benektelse av faktum: Drap og røveri. Frifinnelse. Filmens tilskuere vil tro de drømmer. Er dette i den ekte rettsstaten Norge? Potemkin har forgjeves bedt jødernes leder i Norge — Harry Koritzinsky om hans bistand til oppklaring av den røvede pengesums størrelse.

Tre selebre neddysede mord.

Mere filmstoff: mordene på Raymond Colberg, Elsa Kristoffersen og Knut Knutson Fiane. Enestående i sin brutalitet, enestående i den rettsløshet som rettsstaten avslører, når den er på det ræste. Noen av morderne — og ikke minst anstifterne — er dekorert, forfremmet, og feires på rettsstatens prominente steder.

Skanckesaken.

Og endelig alle tiders teater- og filmhandling:

Det ekte norske justismordet på professor, kommissarisk statsråd Ragnvald Sigvald Skancke: Her ville man se sannheten om forhistorien til 9. april. Kirkebønnen, biskop Berggravs manøver og vitneprov. Skyggene på lagmann (ad hoc) Solems ansikt da han hørte hvem det var som hadde forbudt prestene å minnes fra prekestolen skytingen av Viggo Hansteen og Wickstrøm — kirkestriden. Lærersambandet som ingen kunne melde seg ut av, fordi ingen hadde meldt seg inn. Kirkenesferden, Aulabran-

Det er et misforhold at CHR.V's Danske Lov fra enevel-dets tid er leselig for enhver, mens de moderne lover fra folkestyrets tid er blitt mer code enn codex. Hvis man ville være ondskapsfull, kunne man si, at det også for riksdagen måtte være rart å vite hva den vedtar.

(Sven Clausen i Essays over alminnelig rettslære).

nen, studenterdeportasjonen. Kapitulasjonsavtalen. De vitnerlig uriktige vitneprov fra tre Londonstatsråder. Ruges «dobbelte» prov, Roscher Nielsens prov, som fikk ham til å rødme til og med i nakken! Jørgen Øvergaard's minneverdige kamp for rett og sannhet. Rettenes sammensetning. Arbeidet bak kulissene. Den skyldbevisste og redde presses forhold under saken. Henry Østlids uriktige vitneprov (og karriere). Aktoratets ennå gelassene Cicero-slang i kappen. Den uhyrlige dødsdom utarbeidet av en allestedsnærværende kollega, dommen som Høyesterett strør sand på. Scenen i statsråd hos Kongen, da justisministeren tilrår døden. Meisdalshagens og Moens tapre dissens. Den aller høyestes skyteordre. Scenene på Oslo politikammer da ordren arriverte. Skytningen på Akershus.

Helander og Maartmann-Moe: Sett i gang!

Potemkin.

Scharffenberg skriver i Farmand

Selv om jeg bare er amatør, ikke faghistoriker, har jeg stor historisk lesning og har foretatt omfattende selvstendige arkivstudier i Oslo og København.

Etter samme metode har jeg arbeidet med spørsmålet om okkupasjonen av Norge, jeg har arbeidet som om spørsmålet gjaldt et annet land i en annen tid og var meg personlig likegyldig. Jeg har bare interessert meg for å finne den riktige fasit, jeg har ønsket å være koldt objektiv — om det har lyktes, får andre dømme om. Jeg har like grundig studert engelske, franske, tyske og nøytrale, navnlig norske og svenske kildekrifter og har også hatt adgang til en del ennå utrykt materiale.

Lektor Mohr finner at jeg har brukt «andre toner» overfor tyske utsagn enn overfor engelske. Nei, jeg hevder at man må undersøke alle utsagns troverdighet uansett nasjonalitet og at man ikke har rett til å dra i tvil alle tyske forklaringer.

Jeg anser ikke Nürnbergdomstolen som upartisk, i England har lord H a n k e y kritisert skarpt: den la store hindringer i veien for forsvaret, nektet dette adgang til materiale som kunne kaste lys over vestmaktens planer, nektet å innstevne Churchill og andre ledende politikere som vidner. Derfor kan Nürnbergdomstolen ikke anerkjennes som vitenskapelig høyesterett i spørsmålet om okkupasjonen av Norge.

Under en hårdere himmel

En ung norsk løytnant ble i 1940 tatt tilfange av tyskerne og ga sitt æresord etter kapitulasjonen. Han meldte seg inn i NS og ble sendt som offiser ut i krigen. Hans kone reiste som frontsoster med «Røde Kors--pass» først til Nord-Norge, senere til Tyskland. De var en tid etterpå hjemme i Norge, og da han i 1944 dro ut på sin siste reise, ble hun igjen, da hun ventet et barn. Han falt ved Narva i februar 1944, og i juni fikk hun sin lille farløse datter. Den unge enken ble i 1947 stilt for retten for «bistand til fienden», datterens livspolise og hennes bankbok ble inndradd, og hun ble dømt til 1 år på Bredtveit. «Jeg har prøvd så meget før», sa hun i retten, «men hvor skal det bli av barnet mitt?» «Det kan Deres mor ta», var svaret.

I januar dro hun inn på Bredtveit, i mai kom hennes

mor etter, 6 mnd. for medlemskap i NS. «Vi har så mange gode barnehjem», var dommerens kommentar».

H. W. V.

*

Per Bang skriver i Norges Handels og Sjøfartstidende bl. a.:

Hvor stor assosiativ makt begrepet landssviker fremdeles har over oss kan vi måle under lesningen av Jens Bjørneboes nye roman. Ethvert forsøk på å underkaste Høken ren litterær bedømmelse faller i fisk, og på annenhver side finner man seg selv argumenterende med forfatteren: — Men De kan da ikke for alvor mene at . . . ? Hva!?

Jo det kan han. Det men-er han virkelig — nemlig at landssvikeroppgjøret etter krigen var basert på bristende brutsetninger og grunnlovsbrudd. At lover ble gitt

Knappesøperen ved korsveien

Av Anders Melteig

(Forts. fra s. 1).

ikke vil forstå rekkevidden av dette forslag, hvis de ikke får en inngående og ærlig rede-gjørelse for hvordan det vil virke.

Det er da uomgjengelig nødvendig å gå like på saken og si det rett ut og uten om-svøp, nemlig at Staten over-tar den nugjeldende.

saldo av den gjeldspost som tyskerne etterlot seg

i Norges Banks bøker. Det vil si 5.5 milliarder kroner minus de 108 millioner kroner, og de betyr igjen at Norges stats-gjeld med denne ene poster-ing vil øke med omkring 5.4 milliarder kroner.

I denne forbindelse reiser det seg mange innvik-lede og kinkige spørsmål: Har England ved sin provo-katoriske holdning og nøytralitetskrenkelse gitt Tyskland rett til okkupasjonen. Er vår egen nøytralitet så betent at der ikke gis mulighet for er-statning og er de norske franktirørers og sabotørers handlinger i den grad striden-de mot internasjonale avta-ler, at de setter oss utenfor folkeretten.

Der har vært skrevet og snakket så meget om erstat-n og til de nordmenn som satt i tysk krigsfangenskap uten at det er blitt noen avgjørelse. Men den alt overveiende del av befolkningen, de ydmyke, de som fant seg i forholdene slik de var, de som etter da-gens arbeide gikk stille og pent hjem til seg og sine, fant seg i de krigskummerlige kår, de som strevet for å skaffe så-pass forråd at ingen egentlig sultet, moren som delte den siste brødsleven om kvelden for å få pjokken og vesla til å sove. Nå må de alle altså be-tale.

For det er vel ingen som er så naiv å tro, at de kan få andre til og at saken kan ord-nes ved bokholderimessige po-steringer. Tror de det, så re-presenterer de uvitenheten.

Norges Bank må ha det fulle beløp utenom det, som den av sitt regnskapsmessige over-skudd hvert år kan skrive av som tap. Den eneste forskjell

mellom denne eventuelt nye statsgjeld, som utgjøres av okkupasjonskontoens saldo, og den alminnelige statsgjeld er, at Norges Bank ikke be-høver rente av sine penger.

For det er vel ikke menin-gen at kontoen skal gå som en finansiell perpetuum mo-bile til ufødte slekter. I så fall vil Stortinget av 1958 ha satt seg et herostratisk og likeså uutslettelig minne i landets historie. Da vil det være full-brakt.

Alle vil vel være enig i at okkupasjonskontoen i Norges Bank er generalnevneren for tyskernes virksomhet i Norge i de fem år, som den varte, og så spør det: Er da vår na-sjonale status så slett, at ok-kupantene uten videre kan gå fra det hele, uten at vi en-gang kan ta til gjenmæle, men må stikke pipen i sekk og beskjemmet og helst så ubemerket som mulig fatte vedtak om en ny kapitulasjon — den økonomiske kapitula-sjon?

Hvor er det blitt av seierens stolte fraseflom?

Det er samlet inn penger til minnesmerker både her og der, ble gitt bidrag til Na-sjonalhjelpen — de hundrede millioner — og tyskerpengene smuglet seg inn overalt. Nå er det bare spørsmålet om dekningsmåten som står til-bake, og det blir uten sam-menligning det vanskeligste.

Det er laget utkast til et nasjonalmonument også. Be-dømmelseskomiteen har talt, premielisten er klar. Bare det nå ikke også får en narrehet-te som symbol, laget av ussel-dommens kluter etter vårt fil-lete nøytralitetsvern og med det brukne gevær i full giv-akt-stilling.

Det er fullt forståelig, at Storting og Regjering nå øn-sker å få reddet Norges Bank ut av dens nedverdiggende in-solvente tilstand, så den ikke fortsettende skal peke som en nid-stang mot utenverdenen, og det er naturligvis riktigere at generalnevneren for krigen og okupasjonsårene overtas av staten. Klutesamlingen bør oppbevares i Finansdeparte-mentet.

*

Men det bør gjøres klart for det norske folk, at okkupa-sjonskontoen må betales kro-ne for krone til siste rest. Norges Bank har levert ut pengene. Den må ha sitt til-bake. Ellers blir det bare et permanent gjeldsforhold mel-lom Staten og Banken.

Hele okkupasjonskontoen er en in-blanco kassakreditt.

Staten som sådan har in-gen formue utenom skoler, veier, kirker, hospitaler og

andre offentlige bygninger. Jo den har endel skoger og naturligvis også ikke så få ak-sjeposter i noen bedrifter, og så har den underskuddsfore-tagendet: Jernbanene, men den skylder mange penger også, bl. a. til sin egen pen-sjonskasse. Ved overtagelsen av okkupasjonskontoen for-verrer Staten sitt forhold til de øvrige og tidligere kredi-torer.

Det er også andre spørsmål som dukker opp i denne for-bindelse og det bl. a. følgen-de: Det finnes et hemmelig sirkulære undertegnet av Norges Banks to direktører — utstedt den 13. april 1945, hvor det fortelles at av Sta-tens overskudd i krigsårene var det innbetalt i Norges Bank 1 milliard 350 millioner kroner i den hensikt at de skulle gå til reduksjon av ok-kupasjonskontoen. I en liten publikasjon, utgitt av Johan V o g t — tittel «Vår økono-miske stilling» og med årstall 1950 heter det at i alt kr. 1.04 millioner kroner er innbetalt, men at bare litt over det hal-ve er egentlige statsmidler. Den resterende del, 503 mil-lioner kroner, består av to po-ster, nemlig overtatte tidlige-re tyske og allierte konti på 383 millioner kroner og opp-skrivningen av Norges Banks gullbeholdning på 120 millio-ner kroner.

Hvor er det så blitt av re-sten, de 803 millioner kroner, av det til Norges Bank inn-betalte overskudd på stats-budsjettet under okkupa-sjonsårene?

Når det gjelder engangs-skatten, så er utligningsbelø-pet der mange ganger så stort som de 108 millioner, som nå foreslås avregnet mot okku-pasjonskontoen. Jeg har grunn til å mene at utlignin-gen av engangsskatten utgjør omkring 560 millioner kroner, og at det utlignede beløp på etterligningen går opp i 170 millioner kroner, ialt 730 mil-lioner kroner. Begge disse be-løp hører hjemme under ok-kupasjonsårene. Dertil kom-mer at kommunene, som fikk sin gjeld sterkt redusert un-der okkupasjonstiden, også viser en utligningssum på om-kring 200 millioner kroner i etterligning. Det siste hører jo ikke inn under staten, men de hører i alle fall til en of-fentlig sektor.

*

Den «nye» statsgjeld, som naturligvis må gå over i be-skatningen er — med den in-flasjonskrone vi nå har — vel ikke egentlig avskrekkende og ved felles anstrengelser skul-le det gå, men når folkets

EN BIBLIOFIL SJELDENHET

Noen resterende ekspl. av Marta Steinsviks

Frimodige Ytringer

er tilsalgs i Forbundet, Kierschows gate 5, Oslo.

Pris kr. 10.00 (til inntekt for Marta Stensviks minne).

Legger De om til mere kornproduksjon, trenger De nok endel planeringsarbeide. Husk da, adressen er:

A/L MASKINPLANERING, UVDAL. v/ T. Solheim.

Norge mellom England og Tyskland

Av Generaladmiral a. D. Hermann Boehm

er nå kommet i handel. Illustrert. Pris kr. 20.00 innb.

Lager hos: Ing. P. Thjømøe — boks 122

Stavanger og Store Bjørn, Bestumveg 19 A. Bestum.

Optima Elite

m/ tabulator. Kuffert kr. 595.—. Optima Plana m/ skinnkuffert kr. 545.—. Opti-ma Standard m/ desimaltabu-lator kr. 1220.

Greie betalingsvilkår. Nærmere opplysninger sen-des

BERTEL BRUN

Boks 4017 - Oslo.

Skriv til

Odding & Co. A/S

Postboks 6549 — Oslo

om kjøp av skrivemaskin.

Delikat reisemaskin kr. 545.—.

Ellers alle størrelser i skrive og regnemaskiner

Urmaker R. Gjessing

Torvet — Tlf. 83 25 07

DRAMMEN

Tannlege MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger oljet, m/ kadimerte beslag.

Inneh. ALF T. LUNDE,

Mosseveien 8

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

GUMMISTEMPLER

Alle arter og størrelser Fabrikpris

Odding & Co. A/S

Postboks 6549 — Oslo

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

Annelise Parow

TANNINNSETNING

Trondheim

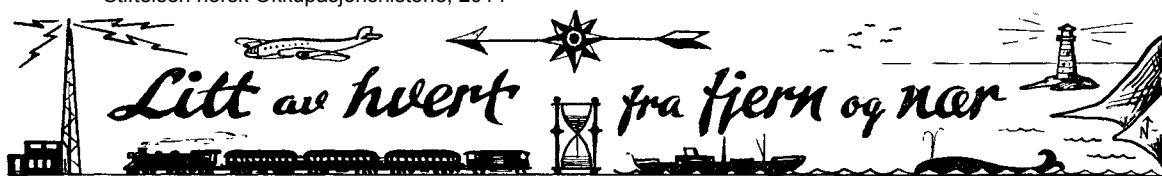
Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lade-moen kirke - Voldsminde

— Vi løser atomenes gåte og bruker straks løsningen til å for-gifte luften over hele kloden, ja kanskje til å utrydde alt liv. Vi gir den menige mann stemme-rett og økonomisk frihet og sør-ger straks for å vrenge det om til de ukyndiges tyranni over de klo-ke og kunnskapsrike. Vi avskaffer Gud og innfører fetisjer. Hitler, Stalin, Mussolini. Vi utvider vår erkjennelse mot syd, nord, øst og vest og vet mindre om de evige sannheter enn en analfabet fra det indre Afrika. (Ved Foten av Babels Tårn, av Sigurd Hoel).

Den kraft hvormed rettsfølelsen faktisk reagerer overfor en for-urettelse, er prøvestenen for den rettsfølelsens renhet. Kampen for retten er karakterenes poesi. (Ihering i Kampf ums Recht).

*

Når djevelen er syk, er det in-genting som smaker ham bedre enn en postei laget av onde ad-vokater og dommeres tunger. (Lucifers Kongerike). *Egedius Albertinus.*

Den polske utenriksminister Rapacki, som er far til den berømmelige «Rapacki-planen» om å la russerne være alene i Europa om atombomben, har nå korrigert enkelte misforståelser med hensyn til planens karakter. Det var ikke hans mening at det skulle skapes en nøytral blokk i Mellom-Europa, men bare at Europa skal gjøre seg forsvarsløst mens russerne som bekjent har raketter som kan nå praktisk talt hele verden. Det er dette våre kloke politikere synes er så enestående etter at de på forhånd har sørget for at vi ikke blir nøytrale i en kommende krig!

Stortinget pleier ikke å være knepen på skillingene når det gjelder godtgjørelser, lønninger og pensjoner til sine egne medlemmer. Det har nå ved enstemmig vedtak gjort en ny fortrinlig pengeplasing, idet det har bevilget den avdankede Høyrefører C. J. Hambro en tilleggspensjon («ærespensjon!») på kr. 12 000 pr. år. Vi understreker at det er en tilleggspensjon. Som en begrunnelse blir bl. a. hans store innsats i forbindelse med Elverumsmøtet i 1940 fremholdt. Unnskyld oss! Vi er kanskje dumme, men hva var det egentlig for slags «innsats» Hambro gjorde, bortsett fra å stikke av til Sverige så fort renner og tøy kunne holde?

Israel har nå svart på Bulgarinbrevet og er svært så vennlig i tonen. Det ber til og med Sovjet om å påvirke araberstatene til å holde fred og respektere de nåværende landegrensene. «Israel krevet ikke annet av araberstatene enn fredelig sameksistens», heter det. Jo, det er sannelig noen som er beskjedne i sine krav! Der har Israel krafset til seg araberland og forvist millioner av arabere til flyktningeleirenes helvete, det har i samarbeide med England og Frankrike overfalt Egypt og det har vært en stadig brann- og krigsfare i Midt-Østen, og så forlanger det nå bare å få fordøye sitt bytte i fred og ro i en passende pause mellom slagene!

9000 vitenskapsmenn har undertegnet en henvendelse til FN om å få slutt på prøvene med atombomber, som truer med å forgifte hele verden. Men denne nydelige fredsinstisjon har henlagt hele henvendelsen fordi den ikke er fremmet av noen medlemsstat! Og så skal da formentlig prøvene gå uforstyrret videre, mens atommaktene snakker om atomfrie soner og liknende vrøvl iste-

denfor å snakke om det som betyr noe: En virkelig og kontrollert nedrustning etter at en har løst Europas store problem og permanente krigsfare: Tysklands deling.

Det sterkt kommunistbetonte AUF går i skrift og tale inn for en nedsettelse av den militære tjenestetid, og faller forsåvidt smukt inn i koret av sovjethjelpere. Men hva mener nå de unge mennesker det skal gjøres med de 20 000 mann (pluss overflødig befall) som blir ledige på torvet hvis tjenestetiden nedsettes til det halve. Det ser ikke så lovende ut med beskjefligelsen og verre blir det nok!

Frihetens korrespondent i Berlin — forhåpentlig på den riktige siden av jernteppet — meddeler at Goebbels' tidligere statssekretær Werner Neumann har reist krav om erstatning for sitt fengselsopphold, som han takserer til DM 105 000,00. Neumann var i Hitlers testamente utpekt som Goebbels' etterfølger og ble i 1953 arrestert av okkupasjonsmaktene, som mistenkte ham for å prøve å orga-

nisere en nasjonalsosialistisk organisasjon (Neumann-gruppen). Han ble overlevert til de vest-tyske myndigheter, som imidlertid slapp ham løs temmelig hurtig igjen. Men nå vet vi altså hva ulovlig fengselsopphold takseres til!

Vi brakte for noen tid siden en artikkel av Karl Seeland, hvori han kom inn på de uholdbare forhold i Venezuela. Nå er da også diktatoren Perons gode venn Jimenez styrtet, men den videre utvikling har kanskje ikke artet seg etter beregningen. Hvem som egentlig sto bak omveltningen forstår vi når Friheten forteller at «den sivile gruppen er en folkefront som representerer alle politiske retninger høyrelementer til kommunisten». Det forekommer oss at vi har hørt om slike grupper før. Imidlertid ser det ut til at det har lyktes en militærjunta og snappe kaken ut av hendene på de kommunistiske folkefrontere og det ser ikke ut til at de godvillig vil gi fra seg makten. Så til syvende og sist blir kanskje ikke omveltningen så stor allikevel.

Ola O. Furuseth:

EN ADVARSEL

I sommer leste jeg Mac Carthys bok. Det var harde beskyldninger han kom med mot Amerikas ledende politikere. Men så ble han heller ikke gammel. Fasitten må sies å være, at enten du slåss for øst eller vest, så er det Moskva som haler seieren i land.

Nå har jeg lest Jens Bjørneboes «Jonas» og «Under en hårdere himmel».

Akkurat slik hadde jeg tenkt at bøker måtte være for å bli antatt av et forlag. De måtte ha en hensikt, de skulle gi leserne anledning til å ta standpunkt — for eller imot sannheten.

Jonas. Angrepet på vår oppskrytte skole som jager etter fine karakterer, men ikke lærer barna noe de har bruk for i dagliglivets kamper. En skole som ledes av og forføres av ærgjerrige duksemer som streber og streber og gir en god dag i de vordende mennesker de er satt til å lede.

Og så kampen mellom orden og kaos i den siste boken. Vi har alle nihilisten eller bolsjevikken i oss. Når vi gir opp meningen, når vi søker horden etter hjelp til å nå våre mål, når vi søker nedover, da er vi på vei mot bolsjevismen.

I panikken søkte de fleste nordmenn nedover til Gulosten og konsorter. Osvald ble et forbillede. Han var mannfolk, men han var en frukt fra hordens bitterhet imot orden, rettferd og fred. Han brakte død og fordervelse over de han fikk med seg, selv slapp han som ved et under fra det med livet. Han fikk noen år, omtrent som en midtels frontkjemper, men kanskje er han løslatt og overført til sine herrer i Moskva, for alt jeg vet.

Hvem er Bjørneboe?

Jeg kjenner ham ikke, men etter disse to bøkene å dømme er han på vei mot å bli en ny ener i nordisk litteratur — eller han er raskt på vei mot en brå død.

— Det er farlig å si sannheten — det var alt Nietzsche klar over. Sokrates, Kristus, Gaiilei, Quisling og mange andre vidner om dette.

Derfor tror jeg Bjørneboe er i faresonen, og jeg vil advare ham.

Det er ikke, som mange tror, det antikommunistiske vesten som har makten. Øst for jernteppet er det Moskva, det vet vi. Vest for jernteppet er det de dumme, Moskvas femtekolonne.

Det er det få som er klar over. Men det er farlig å skri-

Rettsorden på havet

(Forts. fra side 2).

denskrig ubehagelig fast ved sitt voldsdespoti på havene, og var ikke til å forma å reformere sine prinsipper på dette avgjørende punkt.

Fra krigen til sjøs fortalte man i 1945 en morsom anekdote om en ubåt som ble beskutt av en engelsk torpedo-båt og de overlevende ble som fanger bragt ombord i denne. Som krigsfanger skulle tyskerne behandles etter krigsreglementet. Men en dag beklaget en tysk offiser seg til den engelske kaptein over at en av dennes underordnede hadde gitt ham en ørefik. Angjeldende ble straks forhørt og unnskylte seg med at han var provosert til det av tyskeren. Tyskeren hadde først sagt: Ned med England, leve Tyskland. Dette hadde englenderen avfunnet seg med. Så sa tyskeren: Ned med den engelske konge, Heil Hitler. Fremdeles reagerte englenderen ikke. «Men så spyttet denne teutoner i vårt øsean og da kunne jeg ikke styre meg lenger», sa den engelske offiser. Hans unnskyldning ble godtatt.

I dag spytter Soekarno i Englands øsean som omgir Sumatra, Java og de øvrige tusen øyers land uten at England kan la det komme til annet enn en formell protest. The balance of power, det gamle militære likevektsystem ved hvilket England øvet sitt despoti på havene, slik som Ibsen kvæder i Terje Viken: Engelske kryssere stengte hver havn, i landet var misvekst og nød. Denne engelske voldsstilstand eksisterer ikke lenger, den hører historien til. Man bare spør: Hvorfor gikk ikke England i 1939 under telefonkrigen — the phoney war — med på Tysklands forslag om fred mellom de to land på basis av gullstandardens opphevelse?

ve det. Det er ikke god tone å skrive slikt.

Massene skal bedras, og ungdommen skal ofres og blø og dø på dumhetens alter.

Kan det ikke få øynene opp på noen, at de som i dag står som hund og katt mot hverandre så last og brast når det gjalt å knuse det tredje alternativ?

At våre Moskva-sosser er blitt militarister og NATO-folk? At de som raste mot kapitalistene er blitt lydige lakkeier under London og New York?

At både de borgerlige og rene kommunistiske stemmer er kommet helt under bordet?

Parole, parole. Verden vil bedrages.

Ola O. Furuseth.

Halifax, utenriksministeren var jo villig til denne prinsipelle innrømmelse. Denne mangel på forutseenhet fkk Europa inklusive England dyrt betale. Da Churchill i 1936 uttalte til den amerikanske general Wood, de fatale ord: Tyskland blir oss for mektig, det må knuses og jeg skal gjøre alt for å tilintetgjøre det. Da valgte Churchill døden for England og Europa. Tilbake er bare konturløse rester av imperiet.

Ikke underlig at hans svigersønn henger seg i et solid rep og datteren bli arrestert for fyll og rå tale i Hollywood og må betale en drøy mulkt. Men en bare forferdes når en tenker på at en enkelt kan gjøre så meget ondt for så uendelig mange, for å verne om Englands despoti på havene.

Aalls livsoppgave var å rope et varsko før det var for sent. Han hade gode venner i U.S.A. og England, som støttet ham i hans uerstattelige arbeide for å redde Europa. Bankier Edgar Speyer medlem av Privy-Council i London var en av disse venner. Men disse hans engelske venner måtte si som Viscount Morley siterte i 1914 etier en politiker ved navn John Bright: «Innenfor det britiske kabinett er de største forbrytelse og darskaper begått».

Og så kom Nemesis, slik som Aall i sine tankevekkende folkerettslige verker hadde forutsett ifølge de jernhårde livets lover om aksjon og reaksjon, om boomerangen som rammer gjerningsmannen selv.

Synd at ikke Aall, den edle forkjemper for rett og sannsannhet fikk oppleve at hans gamle motstander nå er blitt hans meningsfelle i kampen for en rettsorden på havene.

Hans Egede Nissen.

Redaksjonen avsluttet
tirsdag 28. januar.

FOLK OG LAND

Ekspedisjon og kasse:
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96
Boks 3214

Abonnementspriser:
Kr. 25,- pr. år, kr. 12,50
pr. halvår. Sverige og
Danmark: kr. 29,00 pr.
år, kr. 14,50 pr. halvår.
Utlandet for øvrig: kr.
33,00 pr. år, kr. 16,50 pr.
halvår. I nøytralt omslag
kr. 35,00 pr. år, kr.
17,50 pr. halvår.

Løssalg 65 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter
over en spalte.

Bruk postgironr. 16450.
Sambandstrykkeriet
Oslo